



## **Constitució Espanyola**

La Constitució Espanyola del 1978 proclama el dret a la igualtat i a la no discriminació, especialment per naixement, raça, sexe, religió o opinió, i prohibeix la discriminació per qualsevol altra circumstància personal o social.

La no discriminació és un complement del dret a la igualtat i garanteix el gaudi de tots els drets fonamentals i llibertats públiques.

### **Article 9**

2. Corresponde a los poderes públicos promover las condiciones para que la libertad y la igualdad del individuo y de los grupos en que se integra sean reales y efectivas; remover los obstáculos que impidan o dificulten su plenitud y facilitar la participación de todos los ciudadanos en la vida política, económica, cultural y social.

### **Article 10**

1. La dignidad de la persona, los derechos inviolables que le son inherentes, el libre desarrollo de la personalidad, el respeto a la Ley y a los derechos de los demás son fundamento del orden político y de la paz social.
2. Las normas relativas a los derechos fundamentales y a las libertades que la Constitución reconoce se interpretarán de conformidad con la Declaración Universal de Derechos Humanos y los Tratados y acuerdos internacionales sobre las mismas materias ratificados por España.



## **Codi Penal**

La discriminació i apologia del racisme, les injúries cap a col·lectius i la instigació de l'odi estan recollits i penats al Codi Penal Espanyol, aprovat el 1995.

### **Article 510**

1. Los que provocaren a la discriminación, al odio o a la violencia contra grupos o asociaciones, por motivos racistas, antisemitas u otros referentes a la ideología, religión o creencias, situación familiar, la pertenencia de sus miembros a una etnia o raza, su origen nacional, su sexo, orientación sexual, enfermedad o minusvalía, serán castigados con la pena de prisión de uno a tres años y multa de seis a doce meses.
2. Serán castigados con la misma pena los que, con conocimiento de su falsedad o temerario desprecio hacia la verdad, difundieren informaciones injuriosas sobre grupos o asociaciones en relación a su ideología, religión o creencias, la pertenencia de sus miembros a una etnia o raza, su origen nacional, su sexo, orientación sexual, enfermedad o minusvalía.

### **Article 515**

Son punibles las asociaciones ilícitas, teniendo tal consideración:

3. Las que promuevan la discriminación, el odio o la violencia contra personas, grupos o asociaciones por razón de su ideología, religión, creencias, la pertenencia de sus miembros o de alguno de ellos a una etnia, raza o nación, su sexo, orientación sexual, situación familiar, enfermedad o minusvalía, o inciten a ello.

### **Article 607**

4. La difusión por cualquier medio de ideas o doctrinas que nieguen o justifiquen los delitos tipificados en el apartado anterior de este artículo, o pretendan la rehabilitación de regímenes o instituciones que amparen prácticas generadoras de los mismos, se castigará con la pena de prisión de uno a dos años.

### **Article 404**

La autoridad o funcionario público que a sabiendas de su injusticia, dictare una resolución arbitraria en un asunto administrativo se le castigará con la inhabilitación para empleo o cargo público.



## **Normativa europea**

La igualtat de tracte i no discriminació representa, des del seu projecte de fundació, un dels principis bàsics i essencials de la Unió Europea.

El **Tractat de la Unió Europea** estableix en el seu article 2 la no discriminació com un dels valors comuns de la Unió i la lluita contra la discriminació com un dels seus objectius.

El **Tractat de Funcionament de la Unió Europea**, en el seu article 19, habilita al Consell per “adoptar les accions adequades per lluitar contra la discriminació per motiu de sexe, d’origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual”.

El desenvolupament d’aquest principi ha propiciat l’aprovació de diferents directives, com ara la **Directiva 2000/43/CE**, relativa a l’aplicació del principi d’igualtat de tracte a las persones independentment del seu origen racial o ètnic.

El **Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics**, a l’article 20, indica que “tota apologia de l’odi nacional, racial o religiós, que constitueixi incitació a la discriminació, l’hostilitat o la violència, estarà prohibida per llei”.

El **Conveni Europeu de Drets Humans**, limita la llibertat d’expressió en relació a les manifestacions racistes i xenòfobes.

El **Parlament Europeu**, per Resolució de 14 de gener de 2009, insta als estats membres en la necessitat de combatre tota forma de discriminació garantint la igualtat d’oportunitats com un dret fonamental, qualificant la Directiva 2000/43/CE com una de les “normes mínimes” i fonament “per a una política exhaustiva contra les discriminacions”. (Més informació:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2009-0019+0+DOC+XML+VO//ES>)

Així com diferents recomanacions i resolucions, i la **Decisió Marc del Consell d’Europa** per lluitar contra el racisme i la xenofòbia, o la **Convenció de Nacions Unides sobre l’eliminació de tota forma de discriminació racial** (ICERD).



## **Declaració Universal de Drets humans**

Accediu-hi aquí: <http://www.un.org/es/documents/udhr/>

### **Declaració Universal de Drets humans**

*Adoptada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides en la seva Resolució 217 A (III) de 10 de desembre de 1948*

#### **Preàmbul**

Considerant que la llibertat, la justícia i la pau en el món, tenen per base el reconeixement de la dignitat inherent i dels drets iguals i inalienables de tots els membres de la família humana.

Considerant que el desconeixement i el menyspreu dels drets humans han originat actes de barbàrie que han ultratjat la consciència de la humanitat; i que s'ha proclamat com l'aspiració més elevada de l'home, l'adveniment d'un món on els éssers humans, deslliurats del temor i la misèria, puguin gaudir de la llibertat de paraula i de la llibertat de creences.

Considerant essencial que els drets humans siguin protegits per un règim de Dret, per tal que l'home no es vegi forçat, com a últim recurs, a la rebel·lió contra la tirania i l'opressió,

Considerant també essencial promoure el desenvolupament de relacions amistoses entre les nacions,

Considerant que els pobles de les Nacions Unides han reafirmat en la Carta llur fe en els drets fonamentals de l'home, en la dignitat i el valor de la persona humana i en la igualtat de dret d'homes i dones; i s'han declarat resolta a promoure el progrés social i a elevar el nivell de vida dins d'un concepte més ampli de llibertat,

Considerant que els Estats membres s'han compromès a assegurar, en cooperació amb l'Organització de les Nacions Unides, el respecte universal i efectiu dels drets humans i llibertats fonamentals de l'home, i

Considerant que una concepció comuna d'aquests drets i llibertats és de la més gran importància per al ple compliment d'aquest compromís,

L'Assemblea General

Proclama la present Declaració Universal de Drets Humans com a ideal comú pel qual tots els pobles i nacions han d'esforçar-se, a fi que tant els individus com les institucions, inspirant-se constantment en aquesta, promoguin, mitjançant l'ensenyament i l'educació, el respecte a aquests drets i llibertats i assegurin, amb mesures progressives nacionals i internacionals, el seu reconeixement i aplicació universals i efectius, tant entre els pobles dels Estats Membres com entre els dels territoris sota llur jurisdicció.

#### **Article 1**

Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets. Són dotats de raó i de consciència, i han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres.



## **Article 2**

Tota persona té els drets i llibertats proclamats en aquesta Declaració, sense cap distinció de raça, color, sexe, llengua, religió, opinió política o de qualsevol altra mena, origen nacional o social, fortuna, naixement o altra condició.

A més, no es farà cap distinció basada en l'estatut polític, jurídic o internacional del país o del territori al qual pertanyi una persona, tant si és independent com si està sota administració fiduciària, si no és autònom, o està sota qualsevol altra limitació de sobirania.

## **Article 3**

Tota persona té dret a la vida, a la llibertat i a la seva seguretat.

## **Article 4**

Ningú no serà sotmès a esclavitud o servitud: l'esclavitud i el tràfic d'esclaus són prohibits en totes llurs formes.

## **Article 5**

Ningú no serà sotmès a tortures ni a penes o tractes cruels, inhumans o degradants.

## **Article 6**

Tota persona té el dret arreu al reconeixement de la seva personalitat jurídica.

## **Article 7**

Tots són iguals davant la llei i tenen dret, sense cap distinció, a igual protecció per la llei. Tots tenen dret a igual protecció contra qualsevol discriminació que violi aquesta Declaració i contra qualsevol incitació a una tal discriminació.

## **Article 8**

Tota persona té dret a un recurs efectiu prop dels tribunals nacionals competents que l'empari contra actes que violin els seus drets fonamentals reconeguts per la constitució o per la llei.

## **Article 9**

Ningú no serà detingut, pres o desterrat arbitràriament.

## **Article 10**

Tota persona té dret, en condicions de plena igualtat, a ser escoltada públicament i amb justícia per un tribunal independent i imparcial, per a la determinació dels seus drets i obligacions o per a l'examen de qualsevol acusació contra ella en matèria penal.

## **Article 11**

1. Tota persona acusada d'un delictes té dret que es presumeixi la seva innocència fins que no es provi la seva culpabilitat, segons la llei i en un judici públic, en que se li hagi assegurat totes les garanties necessàries per a la seva defensa.

2. Ningú no serà condemnat per actes o omissions que en el moment que varen ésser comesos no eren delictius segons el dret nacional o internacional. Tampoc no s'imposarà cap pena superior a l'aplicable en el moment de cometre el delictes.



### **Article 12**

Ningú no serà objecte d'intromissions arbitràries en la seva vida privada, la seva família, el seu domicili o la seva correspondència, ni d'atacs al seu honor i reputació. Tothom té dret a la protecció de la llei contra tals intromissions o atacs.

### **Article 13**

1. Tota persona té dret a circular lliurement i a triar la seva residència dins del territori d'un Estat.

2. Tota persona té dret a sortir de qualsevol país, àdhuc el propi, i a retornar-hi.

### **Article 14**

1. En cas de persecució, tota persona té dret a cercar asil en altres països i a gaudir d'aquest.

2. Aquest dret no podrà ser invocat contra una persecució veritablement originada per delictes comuns o per actes oposats als objectius i principis de les Nacions Unides.

### **Article 15**

1. Tota persona té dret a una nacionalitat.

2. Ningú no serà privat arbitràriament de la seva nacionalitat, ni del dret de canviar de nacionalitat.

### **Article 16**

1. Els homes i les dones, a partir de l'edat núbil, tenen dret, sense cap restricció per motius de raça, nacionalitat o religió, a casar-se i a fundar una família. Gaudiran de drets iguals pel que fa al casament, durant el matrimoni i en la seva dissolució.

2. Només es realitzarà el casament amb el lliure i ple consentiment dels futurs esposos.

3. La família és l'element natural i fonamental de la societat i té dret a la protecció de la societat i de l'Estat.

### **Article 17**

1. Tota persona té dret a la propietat, individualment i col·lectiva.

2. Ningú no serà privat arbitràriament de la seva propietat.

### **Article 18**

Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió; aquest dret inclou la

llibertat de canviar de religió o de creença, i la llibertat, individualment o col·lectivament, en públic o en privat, de manifestar la seva religió o creença per mitjà de l'ensenyament, la pràctica, el culte i l'observança.

### **Article 19**

Tota persona té dret a la llibertat d'opinió i d'expressió; aquest dret inclou el de no ser molestat a causa de les pròpies opinions i el de cercar, rebre i difondre les informacions i les idees per qualsevol mitjà i sense límit de fronteres.

### **Article 20**

1. Tota persona té dret a la llibertat de reunió i d'associació pacífiques.

2. Ningú no pot ser obligat a pertànyer a una associació.

### **Article 21**

1. Tota persona té dret a participar en el govern del seu país, directament o per mitjà de representants lliurement elegits.



2. Tota persona té dret, en condicions d'igualtat, a accedir a les funcions públiques del seu país.

3. La voluntat del poble és el fonament de l'autoritat del poder públic; aquesta voluntat ha d'expressar-se mitjançant eleccions autèntiques, que hauran de fer-se periòdicament per sufragi universal i igual i per vot secret o per altre procediment equivalent que garanteixi la llibertat del vot.

#### **Article 22**

Tota persona, com a membre de la societat, té dret a la seguretat social i a obtenir, mitjançant

l'esforç nacional i la cooperació internacional, segons l'organització i els recursos de cada Estat, la satisfacció dels drets econòmics, socials i culturals indispensables per a la seva dignitat i el lliure desenvolupament de la seva personalitat.

#### **Article 23**

1. Tota persona té dret al treball, a la lliure elecció de la seva ocupació, a condicions equitatives i satisfactòries de treball, i a la protecció contra l'atur.

2. Tota persona, sense cap discriminació, té dret a salari igual per igual treball.

3. Tothom que treballa té dret a una remuneració equitativa i satisfactòria que asseguri per a ell i la seva família una existència conforme a la dignitat humana, completada, si cal, amb altres mitjans de protecció social.

4. Tothom té dret a constituir sindicats i a afiliar-s'hi per a la defensa dels seus interessos.

#### **Article 24**

Tota persona té dret al descans i al lleure i, particularment, a una limitació raonable de la jornada de treball i a vacances periòdiques pagades.

#### **Article 25**

1. Tota persona té dret a un nivell de vida que asseguri, per a ell i la seva família, la salut i el benestar, especialment quant a alimentació, vestir, habitatge, assistència mèdica i als serveis socials necessaris; també té dret a la seguretat en cas d'atur, malaltia, incapacitat, viduïtat, vellesa o altra manca de mitjans de subsistència independent de la seva voluntat.

2. La maternitat i la infantesa tenen dret a una cura i a una assistència especials. Tots els infants, nascuts d'un matrimoni o fora d'un matrimoni, gaudeixen d'igual protecció social.

#### **Article 26**

1. Tota persona té dret a l'educació. L'educació serà gratuïta, si més no, en la instrucció elemental i fonamental. La instrucció elemental serà obligatòria. L'ensenyament tècnic i professional es posarà a l'abast de tothom, i l'accés a l'ensenyament superior serà igual per a tots en funció dels mèrits respectius.

2. L'educació tendirà al ple desenvolupament de la personalitat humana i a l'enfortiment del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals; promourà la comprensió, la tolerància i l'amistat entre totes les nacions i grups ètnics o religiosos, i fomentarà les activitats de les Nacions Unides per al manteniment de la pau.

3. Els pares tenen dret preferent d'escollir la mena d'educació que serà donada als seus fills.

#### **Article 27**

1. Tota persona té dret a participar lliurement en la vida cultural de la comunitat, a gaudir de les arts i a participar i beneficiar-se del progrés científic.



2. Tota persona té dret a la protecció dels interessos morals i materials derivats de les produccions científiques, literàries o artístiques de què sigui autora.

**Article 28**

Tota persona té dret a un ordre social i internacional en què els drets i llibertats proclamats en aquesta Declaració puguin ser plenament efectius.

**Article 29**

1. Tota persona té deures envers la comunitat, ja que només en aquesta li és possible el lliure i ple desenvolupament de la seva personalitat.

2. En l'exercici dels seus drets i les llibertats, tothom estarà sotmès només a les limitacions establertes per la llei i únicament amb la finalitat d'assegurar el reconeixement i el respecte deguts als drets i llibertats dels altres i de complir les justes exigències de la moral, de l'ordre públic i del benestar general en una societat democràtica.

3. Aquests drets i llibertats mai no podran ser exercits en oposició als objectius i principis de les Nacions Unides.

**Article 30**

Res en la present Declaració no podrà interpretar-se en el sentit que doni cap dret a un Estat, a un grup o a una persona a emprendre activitats o a realitzar actes que tendeixin a la supressió de qualsevol dels drets i llibertats proclamats en aquesta Declaració.





## **Convenció Internacional sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació Racial**

Accediu-hi aquí:

<http://www2.ohchr.org/spanish/law/cerd.htm>

### **L'acció de les Nacions Unides en la lluita contra la discriminació racial**

En 1965, l'Assemblea General aprovà la Convenció Internacional sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació Racial, en la que s'estipulen les mesures que els Estats convenen adoptar -una vegada són parts, mitjançant la seva ratificació o adhesió- per a eliminar la discriminació racial.

La Convenció Internacional sobre l'eliminació de totes les formes de Discriminació Racial és un instrument legal que es construeix a partir de la Declaració de 1963 sobre l'Eliminació de totes les formes de Discriminació Racial.

Davant la creixent preocupació internacional per la discriminació racial, l'Assemblea General de les Nacions Unides va decidir, en 1963, aprovar oficialment la Declaració, en la que s'insisteix en quatre aspectes principals:

- Tota doctrina de diferenciació racial o superioritat és científicament falsa, moralment condemnable, socialment injusta i perillosa; i no té justificació ni en la teoria ni en la pràctica.
- La discriminació racial - i el que és més, les polítiques governamentals basades en la superioritat o l'odi racial- violen els drets humans fonamentals, posen en perill les relacions d'amistat entre les persones, la cooperació entre les nacions i la pau i la seguretat internacional.
- La discriminació racial fa mal no solament a les persones que són discriminades, també a qui la practica.
- Un dels objectius fonamentals de les Nacions Unides, és una societat universal lliure de segregació i discriminació racial, que són factors d' odi i de divisió.

Sota la Convenció, els Estats part es comprometen:

- A no incórrer en cap acte o pràctica de discriminació racial contra persones, grups de persones o institucions, i a vetllar per tal que les autoritats i institucions públiques facin el mateix.
- A no fomentar, defensar o donar suport a la discriminació racial practicada per persones o organitzacions.
- A revisar les polítiques nacionals i locals del govern, i a esmenar, derogar o anul·lar les lleis i les disposicions reglamentàries que tinguin com a conseqüència crear discriminació racial o perpetuar-la.
- A prohibir i posar un fi a la discriminació racial practicada per persones, grups i organitzacions.
- A promoure organitzacions i moviments multirracials i integracionistes i altres mitjans per l'eliminació de les barreres entre races, així com també l'eradicació de qualsevol activitat tendent a enfortir la divisió racial.



-- *Extractes del Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació Racial. Full d'Informació núm. 12. Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Drets Humans.*

## **CONVENCIÓ INTERNACIONAL SOBRE L'ELIMINACIÓ DE TOTES LES FORMES DE DISCRIMINACIÓ RACIAL**

*Adoptada i oberta a la signatura i ratificació per l'Assemblea General en la seva resolució 2106 A (XX) de 21 de desembre de 1965.*

*Entrada en vigor: 4 de gener de 1969, de conformitat amb l'article 19*

### **PART I Resum no oficial**

---

#### **Article 1**

En la present Convenció l'expressió "discriminació racial" denotarà tota distinció, exclusió, restricció o preferència basada en motius de raça, color, llinatge o origen nacional o ètnic que tingui per objecte o resultat anul·lar o menystenir el reconeixement, gaudi o exercici, en condicions d'igualtat, dels drets humans i llibertats fonamentals als àmbits polític, econòmic, social, cultural o en qualsevol altre de la vida pública.

#### **Article 2**

1. Els Estats part condemnen la discriminació racial i es comprometen a seguir, per tots els mitjans apropiats i sense dilacions, una política encaminada a eliminar la discriminació racial en totes les formes i a promoure l'entesa entre totes les races, i amb aquest objecte cada Estat part es compromet :

- A no incórrer en cap acte o pràctica de discriminació racial contra les persones, grups de persones o institucions i a vetllar per tal que totes les autoritats i institucions públiques, nacionals i locals, actuïn de conformitat amb aquesta obligació
- A no fomentar, defensar o donar suport a la discriminació racial practicada per qualsevol persona o organització
- A emprendre mesures efectives per a revisar les polítiques governamentals nacionals i locals i, per esmenar, derogar o anul·lar les lleis i disposicions reglamentàries que tinguin com a conseqüència crear la discriminació racial o perpetuar-la on ja existeixi
- Prohibirà i posarà fi, per tots els mitjans apropiats, incloses, si les circumstàncies ho exigissin, mesures legislatives, a la discriminació racial practicada per persones, grups o organitzacions;
- A estimular organitzacions i moviments multirracials integracionistes i altres mitjans encaminats a eliminar les barreres entre les races, i a descoratjar tot el que tendeix a enfortir la divisió racial.

2. Els Estats part emprendran, mesures especials i concretes, als àmbits social econòmic, cultural, i altres, per assegurar un desenvolupament adequat i la protecció de certs grups racials o de persones pertanyents a aquests grups, a fi de garantir en condicions d'igualtat el ple exercici, per part d'aquestes persones, dels drets humans i de les llibertats fonamentals. Aquestes mesures no podran, en cap cas, tenir com a conseqüència el manteniment de drets desiguals o separats per als diversos grups racials un cop assolits els objectius pels quals es van emprendre.



### **Article 3**

Els Estats part condemnen especialment la segregació racial i l'apartheid i es comprometen a prevenir, prohibir i eliminar als territoris sota la seva jurisdicció totes les pràctiques d'aquesta naturalesa.

### **Article 4**

Els Estats part condemnen la propaganda i totes les organitzacions que s'inspiren en idees o teories basades en la superioritat d'una raça o d'un grup de persones d'un determinat color o origen ètnic, o que pretenguin justificar o promoure l'odi racial i la discriminació racial, de qualsevol forma, i es comprometen a emprendre mesures immediates i positives destinades a eliminar tota incitació a aquesta discriminació, o als actes d'aquesta discriminació.

### **Article 5**

Els Estats part es compromenten a prohibir i eliminar la discriminació racial en totes les formes i a garantir el dret de tota persona a la igualtat davant la llei, sense distinció de raça, color i origen nacional o ètnic, particularment en el gaudi dels drets següents:

- El dret de la igualtat de tracte en els tribunals i tots els altres òrgans que administren justícia;
- El dret de la seguretat personal i la protecció de l'Estat contra tot acte de violència o atemptat contra la integritat personal comès per funcionaris públics o per qualsevol individu, grup o institució;
- Els drets polítics, particularment el de prendre part en eleccions, elegir i ser elegit, per mitjà del sufragi universal i igual, el de participar en el govern i en la direcció dels afers públics en qualsevol nivell, i el d'accés, en condicions d'igualtat, a les funcions públiques.
- Altres drets civils (dret a circular lliurement i elegir residència en el territori d'un Estat,...)
- Els drets econòmics, socials i culturals (dret al treball, a condicions equitatives i satisfactòries, a igual salari per igual treball, i a una remuneració equitativa i satisfactòria; dret de formar sindicats; dret a l'habitatge; dret a la salut pública, dret a l'educació; dret de participació en activitats culturals)

### **Article 6**

Els Estats part asseguraran, a totes les persones que es trobin sota la seva jurisdicció, protecció i recursos efectius, davant dels tribunals nacionals competents i altres institucions de l'Estat, contra tot acte de discriminació racial que, contravenint aquesta Convenció, violi els seus drets fonamentals, així com el dret a demanar, a aquests tribunals, satisfacció o reparació justa i adequada per tot mal del qual puguin ser víctimes com a conseqüència d'aquesta discriminació.

### **Article 7**

Els Estats part es comprometen a prendre mesures immediates i eficaces, especialment als àmbits d'ensenyament, educació, cultura i informació, per a combatre els prejudicis que condueixin a la discriminació racial i per promoure la comprensió, la tolerància i l'amistat entre les nacions i els diversos grups racials o ètnics.



## **Pacte Nacional per la Immigració**

El Pacte Nacional per a la Immigració (PNI) va ser signat el 19 de desembre del 2008 entre el Govern i diversos agents econòmics i socials. L'objectiu del document és “respondre les demandes que planteja la societat catalana respecte a la transformació demogràfica i les seves conseqüències.”

Aquest pacte va ser signat pels grups parlamentaris de Convergència i Unió, Partit dels Socialistes de Catalunya – Ciutadans pel Canvi, Esquerra Republicana de Catalunya i Iniciativa per Catalunya – Esquerra Unida i Alternativa.

[Link directe al document.](#)

El PNI respon a tres demandes: la necessitat d'ordenar els fluxos migratoris; la necessitat d'evitar la percepció de competència pels recursos públics i la necessitat de dotar d'elements de cohesió social una societat per sempre més diversa.

El document s'estructura en aquests tres eixos, en els que s'identifiquen diferents reptes com ara:

- Crear un servei universal d'acollida.
- Dimensionar els serveis públics i garantir-hi l'accés a totes les persones.
- Conviure en la pluralitat de creences.

I recull diferents mesures i polítiques com:

Eix 1. Mesura 123. És obligació dels poders públics fer tot el que sigui necessari per evitar la pèrdua de qualitat dels serveis i, si cal, compensar-la, com a conseqüència de la nova realitat social.

Eix 2. Mesura 30. Crear mecanismes de detecció de les necessitats d'intervenció i de les situacions crítiques de competència pels serveis públics que poden ocasionar tensions a la cohesió social i la convivència.

Eix 3. Mesura 42. Signar un compromís per a la no-utilització instrumental del fet migratori en els períodes electorals per part dels partits polítics amb representació a Catalunya.

Eix 3. Mesura 46. Garantir el dret a l'exercici de la pràctica religiosa, dins dels límits de les lleis comunes i del respecte als drets individuals.

Política 20. Desenvolupar actuacions d'informació sobre l'accés igualitari als serveis públics, treballant per a l'eradicació d'aquelles percepcions mancades de veracitat que poden generar imatges negatives i distorsionades del fet migratori.

Política 63. Fomentar un procés de socialització de la joventut dins els valors democràtics dels drets humans, la igualtat i el pluralisme



## **Informe “L’estat del racisme a Catalunya”**

L’informe “**L’estat del Racisme a Catalunya**”, es un estudi independent i plural realitzat per SOS Racisme Catalunya. Està realitzat a partir dels casos atesos des del Servei d’Atenció i Denúncia per a les Victimes de Racisme i Xenofòbia (SAiD) de SOS Racisme, de l’anàlisi de mitjans de comunicació i compta també amb articles d’especialistes de diferents àrees i altres associacions col·laboradores.

És l’únic document que analitza la situació del racisme a Catalunya i del que ja s’han editat dues edicions. El seu objectiu és crear un element que reforci la lluita antiracista denunciant l’existència de situacions discriminatòries i la presència de racisme; sensibilitzar la ciutadania i oferir una eina per a les administracions catalanes.

Les conclusions de l’estudi del 2010 es resumeixen en 5 punts principals:

- **El context de crisi que patim està ajudant a la proliferació del discurs de l’odi en tots els àmbits de la societat.** Les inseguretats socials i les mancances estructurals estan sent els aliats perfectes pels atiadors de l’odi, ajudats pel discurs utilitarista, la manca de voluntat per fer política social i l’absència d’un discurs ferm contra el racisme. Es ratifica la proliferació del racisme a tots els estaments socials, polítics i jurídics, amb el perill que això suposa.
- **S’ha fet palès el racisme institucional o racisme d’estat amb la resposta legislativa a la crisi:** tancament fronteres; retallada de drets socials, laborals i polítics; restricció de llibertats, que afecta especialment a les minories. Per una altra banda, **les administracions han deixat de banda el treball per la cohesió i la convivència** per altres temes i perillosos debats, com el de l’empadronament, el vel integral o la restricció de drets vinculada al civisme. **Catalunya s’ha convertit en un laboratori de pràctiques racistes, especialment des de l’àmbit polític.**
- **L’augment i proliferació del discurs racista té un efecte directe a la convivència.** Alertem de que els conflictes entre veïns, al carrer, a la feina,... el que anomenen racisme social, vagi en augment i es radicalitzi cada cop més.
- **Denunciem la manca de contundència de la justícia** davant d’actes i agressions racistes així com de manifestacions del discurs de l’odi. Aquesta manca d’acció **afebleix la lluita contra el racisme i dona ales a l’extrema dreta**, cada cop més present i més forta a la societat catalana –des de l’àmbit social com polític- i que escolta el seu discurs també entre partits o grups democràtics.
- **La lluita antiracista és una necessitat de tothom**, ja que la instauració del racisme i la xenofòbia posa en perill els principis de les societats democràtiques i fa trontollar el model de societat. És prioritària una aposta contundent i transversal per l’acció contra el racisme, i cal apostar pel mestissatge com a model social.

Link per consultar i descarregar els informes:

<http://www.sosracisme.org/reflexions/informeannual.php>



## **Mistos Electorals**

Davant el preocupant augment del discurs racista i xenòfob en període de campanya electoral, fa 5 anys que SOS Racisme Catalunya engega l'acció de "Mistos Electorals". Aquesta acció consisteix en el **seguiment dels discursos dels candidats a les eleccions, la denúncia d'aquelles declaracions i actes que poden posar en perill la convivència i la contra-argumentació d'aquests discursos des d'un punt de vista antiracista.**

L'objectiu dels "Mistos electorals" no és només fer arribar la denúncia de l'entitat antiracista a la classe política i els mitjans de comunicació, sinó sensibilitzar a la població en general del perill d'aquestes accions i donar arguments per contrarestar el discurs racista i xenòfob.

Les edicions de la campanya per les darreres eleccions autonòmiques i municipals es van fer en format audiovisual i es va acompanyar d'una campanya de sensibilització i contra els tòpics. Es poden veure els vídeos a la pàgina web:

<http://mistoselectorals.wordpress.com/>

Les edicions anteriors, es va fer un treball de recerca, recull, anàlisi i contra-argumentació per escrit. Es poden consultar i descarregar els documents a la web:

<http://www.sosracisme.org/accions/iniciativa.php?doc=8#part6>



## **Manifest contra l'augment del racisme i la xenofòbia en la política catalana**

Durant els darrers mesos, a Catalunya hem viscut un **augment i una extensió preocupants del discurs racista i xenòfob**. Alguns partits polítics catalans, en la seva cursa frenètica per aconseguir més vots i oblidant la seva responsabilitat social, han apropiat el seu discurs al de l'extrema dreta, i alguns fins i tot n'han assumit els posicionaments, fent bandera del racisme i de la criminalització de les minories, i exacerbant el discurs contra les persones immigrades.

La complexitat del context actual, la crisi econòmica i social i la gestió que se n'ha fet, han generat un brou de cultiu idoni per a un augment de posicionaments i discursos racistes en contra de les minories, sovint basats en l'exageració del conflicte i alimentats tant per alguns partits polítics, com per determinats mitjans de comunicació, que sovint obliden que darrera de grans titulars hi ha unes persones que pateixen les conseqüències de ser assenyalades, criminalitzades i deshumanitzades.

Aquest discurs de polítics i mitjans estimula els conflictes que es desenvolupen al carrer, a l'escola, a la feina,... i contribueix a eixamplar la fractura social, en la mesura que enceta una dinàmica de retroalimentació molt perillosa. Intentar **treure rèdit electoral del descontentament social, fomentant pors i prejudicis i utilitzant arguments demagògics, forma part de la política de molts grups: aquells partits i líders polítics que no compleixen els compromisos signats en el Pacte Nacional per la Immigració.**

L'augment del racisme i de la xenofòbia que s'ha fet palès aquests darrers temps ens fa preveure que **la situació anirà empitjorant a mesura que s'acostin les eleccions al Parlament de Catalunya**: el discurs es farà més extremista i les conseqüències que se'n derivaran per a la convivència i la cohesió social seran més greus.

Des d'aquestes premisses i davant del perill que la situació empitjori **les entitats sotasignades s'adrecen al Parlament de Catalunya**, com a màxima Institució de representació del poble català, i amb tot el respecte, demanen:

- Una actitud contundent contra aquells discursos o propostes que promulguin la desigualtat, la discriminació o la criminalització de qualsevol membre o grup de la societat catalana per motius d'ètnia, nacionalitat, color de pell, cultura o religió, independentment del grup polític o parlamentari, o del líder polític que els promogui.
- L'ús decidit, si calgués, dels instruments legals existents, recollits al Codi Penal (article 510 i 607.2), per condemnar la incitació a l'odi racial entre col·lectius.

Aquestes demandes s'haurien de concretar en **un compromís públic, per part de la Institució, de vetllar per la convivència i la cohesió social del poble de Catalunya i, partint de la lluita contra el racisme, per la construcció d'una societat més justa i inclusiva, amb igualtat de drets i d'oportunitats.**





Tenim present que vetllar per la convivència i la cohesió social és precisament una de les comeses del Parlament de Catalunya, però considerem que en el context actual és necessari reafirmar-la.

9 de novembre de 2010

**Entitats sotassignades**

SOS Racisme-Catalunya  
Òmnium Cultural  
Confederació d'Associacions Veïnals Catalunya  
Consell Nacional Joventut  
Federació d'Associació Gitanes Catalunya  
Amical de Mathausen  
Federació d'Associació Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya  
Federació ONGs Drets Humans  
Federació d'Entitats Llatinoamericanes Catalunya  
Associació Sociocultural IBN BATUTA (ASCIB)  
CCOO de Catalunya  
Unió General de Treballadors de Catalunya

Moviment Laic i Progressista  
Fundació SER.GI  
Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants a Catalunya (AMIC)  
Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat [Minyons Escoltes i Guies de Catalunya](#)  
Fundació Tot Raval  
Consell de Joventut de Barcelona  
Associació Espiritu de Santa Cruz de la Sierra de Bolívia.  
Associació Catalunya-Liban  
Associació de suport a Organitzacions Populars de Xile (ASOPXI)  
Associació de Treballadors Marroquins de Catalunya (ATIMCA).  
CODENAF CATALUNYA  
Secretariat d'Entitats de Sants, Hostafrancs i la Bordeta  
Joves d'Esquerra Verda  
Acció Jove-Joves de CCOO  
Forn de teatre Pa'tothom  
Unió Sindical Obrera de Catalunya (USOC)  
Gabinet d'Estudis Socials (GES)  
Associació per la Cooperació, la Inserció Social i la Interculturalitat (ACISI)  
Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya (JERC)  
Observatori Sistema Penal i dels Drets Humans  
Centre Filipí de Barcelona  
Associació de Refugiats i Assiliats de Catalunya (ARAC)

Associació Catalana de Residents Senegalesos (ACRS)  
Col·lectiu Republicà del Baix Llobregat  
Associació Ateos y Republicanos Rubí Solidari  
JUNTS, Associació Catalana de Jueus i Palestins  
Associació GRAMC – Grups de Recerca i Actuació amb Minories Culturals i Treballadors Estrangers  
Surt. Fundació de Dones  
Col·lectiu DRARI d'Tap pels Drets de l'Infant  
Associació Catalunya Plural  
Associació AltraItalia  
Grup de Recerca EMIGRA-UAB  
BOCA Ràdio, Associació Juvenil Amics Ràdio Horta-Guinardó  
Plataforma contra la Impunitat  
Centre Social de Sants  
Associació Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic (EICA)  
Associació Atzavara-arrels de Tortosa  
Associació Ajut Sense Fronteres  
Col·lectiu al Hanan. Accions contra l'exclusió  
Partit Obrer Revolucionari (POR)  
Llum del Nord. Per La Ciutadania I la Cooperació entre pobles.  
Comitè Oscar Romero de Barcelona  
AMPA de l'IES La Llauna de Badalona  
Unión Romani  
Xarxa d'Intercanvi de Sants (XIS)  
Universitat Lliure de Sants.  
[Associació Cultural dels Drets del Poble Amazigh a Catalunya](#)  
Associació KUSI WARMA  
Associació de Dones La Frontissa de Vilanova i la Geltrú  
Associació veïnal de Can Ricart  
Unitat contra el feixisme i el racisme  
Candidatures d'Unitat Popular (CUP)  
Associació SDRCA (Societat per a la Difusió de les Realitats Culturals Africanes  
Departament de Migració de Càritas  
Diocesana de Tarragona  
Associació Tapís de Vic  
APROPEM-NOS, xarxa d'entitats i serveis del Poblenou  
Dit i Fet





## **Argumentari i dades contra els tòpics esgrimits per la xenofòbia**

Els discursos racistes i xenòfobs es basen en gran part en afirmacions fomentades en tòpics o prejudicis sense base real. Poder trencar aquests tòpics és una de les primeres passes per contrarestar la ideologia racista, tot i que de vegades s'alimenten de sentiments i ni tan sols les dades objectives ho aconseguen.

A continuació us traslladem algunes dades per trencar els principals tòpics al voltant de la població immigrada.

### **✓ Tòpic: Els immigrants ens treuen els ajuts.**

L'arribada d'immigració ha posat en evidència les carències de l'estat del benestar, però no n'ha estat la causa. La causa real és la manca d'inversió en despesa pública.

- Els immigrants també són contribuents de l'estat: el 12,2% del total d'afiliats a la Seguretat Social a Catalunya són immigrants. A l'Estat espanyol aquest percentatge és del 10,6%. Aquesta xifra seria més elevada si es regularitzés la situació dels treballadors de l'economia submergida.
- Els immigrants no són una càrrega ja que aporten més del que reben: l'any 2007 les seves aportacions a la Seguretat Social representaven el 6,6% del total. Les despeses que van originar van representar el 5,4% del total. (Font: Oficina Econòmica del President del govern, 2007). L'any 2008, la diferència entre les aportacions a la Seguretat Social i les despeses originades per la població immigrada, van suposar un benefici a l'Estat espanyol de 5.000 milions d'euros (Font: Joan Oliver, catedràtic UAB)
- La població immigrada és majoritàriament jove (entre 20 i 40 anys), en edat de treballar, que contribueix a l'estat, en forma d'impostos i consum (per tant, IVA)..., més del que en rep.
- L'any 2006, només 9.237 persones dels 250.000 residents estrangers a Barcelona van ser usuaris dels serveis socials
- A Barcelona, a causa dels requisits que s'exigeixen, només el 6% dels habitatges protegits són adjudicats a població estrangera (que representa el 17,6% de la població de la ciutat)
- No hi ha cap prestació específica assignada a estrangers. S'accedeix als ajuts segons les condicions com a persona i existeixen unes condicions específiques d'accés com, per exemple, disposar de permís de residència; per això, els sense papers només poden accedir als ajuts d'emergència. A més, cal complir una sèrie de requisits que tenen a veure amb la situació econòmica, l'edat, el nombre de persones a càrrec, el temps de residència al municipi o trobar-se en condicions de vida greus.
- La gran despesa en serveis socials s'aplica en les prestacions on els immigrants estan menys representats, com les vinculades a la Llei de dependència i a la gent gran.



- Cal tenir en compte que es tracta de població jove i amb pocs problemes de salut. Segons el Departament de Salut de la Generalitat, l'any 2006, el total de la despesa sanitària de la població estrangera representava el 4,3% del pressupost total, mentre que la població estrangera era quasi el 13% del total dels habitants de Catalunya.
- A Catalunya, els immigrants van al metge la meitat que els autòctons i el consum farmacèutic dels pacients de nacionalitat espanyola és un 41% més elevat que els dels estrangers. El cost de l'atenció a urgències dels pacients estrangers és entre el 10 i 17% menor que el de l'atenció a pacients espanyols.

#### ✓ Tòpic: Els immigrants són uns delinqüents

- No hi ha correlació entre immigrants i delinqüència: L'any 2006 es va doblar la població immigrada respecte l'any 2002, però la taxa de criminalitat del 2002 va ser 1,5 punts superior a la del 2006. (Font: Secretari d'Estat de Seguretat)
- La majoria de detencions d'emigrants es deuen a la seva situació administrativa irregular, situació que no és pas sinònim de criminalitat.
- La gran majoria de condemnats són de nacionalitat espanyola
- El percentatge d'empresonats estrangers augmenta a causa que els immigrants pateixen amb més rigor la cadena del sistema penal: en proporció, la policia els deté més, el jutjat no els concedeix la llibertat provisional en espera del judici, sinó que dicta la presó preventiva i el compliment de les penes és més dur perquè no poden pagar la responsabilitat civil del delict. (Font: Iñaki Rivera, director de l'Observatori del Sistema Penal i dels Drets Humans de la UB)
  - Condemnats a l'Estat espanyol: (dades 2008)
    - De nacionalitat espanyola 70,1%
    - Estrangers 29,1%
  - Empresonats a Catalunya: (dades 2008)
    - De nacionalitat espanyola 60%
    - Estrangers 40%

#### ✓ Tòpic: Els immigrants ens treuen la feina

- Els immigrants no desplacen els autòctons dels seus llocs de treball. Estadísticament, les persones immigrades tenen més formació que les autòctones, però fan feines menys qualificades. El 42,9% dels immigrants que arriben a Catalunya són treballadors qualificats que ocupen llocs de treball per sota de la seva formació acadèmica i professional. La concentració dels treballadors immigrants en els sectors menys especialitzats ha facilitat el desplaçament dels treballadors autòctons cap a categories més altes. El 35% dels treballadors immigrants són peons.
- Les tasques que realitzen són essencials per al desenvolupament del país.



- Sense les seves aportacions al món del treball, al consum i a l'economia en general, no hagués estat possible el desenvolupament econòmic català dels darrers anys. (Font: CTEESC 2007)
- La població immigrada té pitjors condicions de feina, amb els llocs de feina més perillosos, precaris i penosos, pateix horaris abusius i rep salaris més baixos. Això només beneficia els empresaris i perjudica tota la classe treballadora perquè rebaixa les millores laborals assolides. A més, des del món empresarial s'assenyala la població immigrada com a culpable i part sobrera de la societat, amb l'objectiu de fomentar la xenofòbia i la discriminació. La classe treballadora, per tant, no pot seguir aquest joc i veure's dividida en funció del país d'origen, sinó que d'una forma unitària ha de lluitar per millorar les condicions laborals de tots els que la componen.
- Dintre del conjunt de la classe treballadora, la població immigrada és la més vulnerable a l'evolució del mercat laboral. L'any 2009 el total d'ocupats ha patit un descens del 7,3% en un any, que es tradueix en un 6,9% per als espanyols i un 9,3% per als estrangers.

#### ✓ Tòpic: Els immigrants no es volen integrar

- La llei d'estrangeria dificulta a la població nouvinguda l'accés a una situació regular i per tant, a una feina, a l'habitatge, elements bàsics per poder-se integrar en una societat.
- S'impedeix el vot als immigrants. A Catalunya hi ha més d'un milió de persones que no participen amb el seu vot en l'elecció d'aquells que legislen les lleis que han de complir i que fixen els impostos que han de pagar. Això obstaculitza l'interès d'aquestes persones per integrar-se.
- Segons dades de gener de l'any 2010, el 28,2% dels matrimonis a Barcelona van ser mixtos (estranger/a amb nacional), una xifra superior a la dels matrimonis formats per dos cònjuges estrangers, que és del 9%.
- L'increment del nombre d'immigrants als cursos de català del CPNL (Consorti per a la Normalització Lingüística) demostra l'interès creixent per al català.

Curs	Total inscrits	Percentatge estrangers inscrits	Percentatge llatinoamericans (respecte als estrangers inscrits)
2000-2001	41.950	16,46%	45%
2001-2002	46.650	22,31%	58%
2002-2003	53.770	34,02%	66%
2003-2004	64.350	40,85%	49%
2006-2007	-----	81,6%	56%

(Font: Memòries del CPNL)

- Les enquestes entre 2005 i 2007 indiquen que augmenten els casos d'estrangers que es relacionen igual amb gent d'aquí que del seu país d'origen o fins i tot més



amb gent d'aquí que del país d'origen, mentre que disminueix el nombre d'estrangers que es relacionen principalment amb gent del seu país d'origen

✓ **Tòpic: Els immigrants ens envaeixen**

- Catalunya ha estat de fa milers d'anys un país d'afluència de pobles i cultures diferents. Aquesta realitat és la que ha configurat el nostre país tal com és. La immigració no representa una amenaça, és un fet recurrent en la història del nostre país.
- El ritme d'arribada de població immigrada s'ha accelerat aquests darrers anys, seguint el ritme de la globalització, ja que les raons són essencialment econòmiques i polítiques. El 20% de la població mundial acapara el 86% de les riqueses del món. (Font: ONU 2005 "The inequality predicament"). Si els capitals es concentren en una banda del món, és perfectament natural que les persones segueixin aquests capitals. No obstant això, la població migrant només representa el 2,94% de la població mundial.
- Actualment la població immigrada suposa un 10% de la població espanyola. Quan l'Estat espanyol era país emigrant (fins a 1970), el percentatge de la població espanyola que emigrava, estava entre el 10 i el 12%. Avui encara hi ha 1.500.000 emigrants espanyols a l'estranger, sobretot a Amèrica Llatina i Europa.
- És important que es mantingui el ritme de naixements perquè serem una de les poblacions més envellides d'Europa. Segons les projeccions del Ministeri de Sanitat espanyol, el 2050, els majors de 65 anys seran 16,3 milions, el 33,25% de la població. De fet, la immigració ajuda a rejuenir la població local. Així, la meitat de la població estrangera a Barcelona pertany al grup de 25 a 39 anys, amb una mitjana d'edat de 31,9 anys. Només el 2,1% del residents d'origen immigrant té més de 65 anys, quan, en el conjunt de la ciutat, la població de més de 65 anys és el 21% del total de residents.
- La percepció de la quantitat de població immigrada augmenta com més pobre és el país d'origen. Els anglesos i alemanys pertanyen a dues de les cinc nacionalitats més nombroses a l'Estat espanyol, però erròniament existeix la percepció que comunitats menors els superen en nombre, per exemple argelins i bolivians.
- Els mitjans de comunicació i el discurs polític fomenten aquest error de percepció. Moltes vegades, la informació ens arriba distorsionada. Un exemple, el suposat allau d'immigrants que arriben en pateres, quan representen només el 5% (el 80% ho fan per avió i el 15% per carretera, segons informes policials)

✓ **Tòpic: Els immigrants baixen el nivell de les escoles**

- El nivell educatiu de la població immigrada no difereix gaire del de la població autòctona. No obstant això, en termes generals, ocupen llocs de treball inferiors als que correspondrien a la seva formació



- **No tots els alumnes estrangers desconeixen la llengua vehicular, ni s'incorporen en el mateix curs al centre d'acollida, ni han tingut el mateix tipus tipus d'escolarització prèvia.**
- **S'està incorporant, majoritàriament, l'alumnat estranger en els centres públics i això accentua la divisió entre l'alumnat autòcton i estranger. Cal promoure la diversificació de l'alumnat immigrant entre els centres d'una mateixa zona, tant públics com privats.**
- **La manca d'inversió en despesa pública també afecta els recursos destinats a ensenyament.** En els darrers cinc anys, anys d'increment d'alumnes estrangers, lluny d'augmentar la inversió en recursos educatius, la despesa s'ha congelat i queda molt per sota de la dels països europeus. Cal dotar el sistema educatiu dels recursos necessaris.

Percentatge de la despesa en educació respecte el PIB

	2000	2002	2004	2005
Catalunya	3,2%	3,2%	3,3%	3,2%
Estat espanyol	4,28%	4,25%	4,25%	4,23%
Mitjana UE	4,71%	5,08%	5,1%	5,06%

Podeu trobar més informació sobre com desmuntar tòpics:  
<http://www.bcnantirumors.cat/>  
[http://unitatcontraelfeixisme.files.wordpress.com/2011/02/ucfr\\_mites\\_cat.pdf](http://unitatcontraelfeixisme.files.wordpress.com/2011/02/ucfr_mites_cat.pdf)  
<http://www.sosracisme.org/accions/campanya.php?doc=1>